

ALPER CANIGÜZ • Gizliajans

ALPER CANIGÜZ 1969 yılında İstanbul'da doğmuştur. Okuma sevgisini babasına, yazma tutkusunu müzik kabiliyetinin olmayışına borçludur. Kahkahalarla ağlatan ve hıçkırıklarla güldüren kitapların yazarı olarak anılmayı isteyen Canıgüz, politik açıdan kendisini narsisizme yakın bulmaktadır. Diğer romanları: *Tatlı Rüyalara / psiko-absürd romantik komedi* (İletişim Yayınları, 2000), *Oğullar ve Rencide Ruhlar* (İletişim Yayınları, 2004) ve *Cehennem Çiçeği* (April Yayıncılık, 2013).

İletişim Yayınları 1348 • Çağdaş Türkçe Edebiyat 187

ISBN-13: 978-975-05-0630-7

© 2008 İletişim Yayıncılık A. Ş.

1-10. BASKI 2008-2016, İstanbul

11. BASKI 2017, İstanbul

EDITÖR Bahar Siber

KAPAK DESENİ ve *KAPAK* Murat Yılmaz

UYGULAMA Hüsnü Abbas

DÜZELTİ Bahri Özcan

BASKI Sena Ofset · SERTİFİKA NO. 12064

Litros Yolu 2. Matbaacılar Sitesi B Blok 6. Kat No. 4NB 7-9-11

Topkapı 34010 İstanbul Tel: 212.613 38 46

CILT Güven Mücellit · SERTİFİKA NO. 11935

Mahmutbey Mahallesi, Devekaldırımı Caddesi, Gelincik Sokak,

Güven İş Merkezi, No: 6, Bağcılar, İstanbul, Tel: 212.445 00 04

İletişim Yayınları · SERTİFİKA NO. 10721

Binbirdirek Meydanı Sokak, İletişim Han 3, Fatih 34122 İstanbul

Tel: 212.516 22 60-61-62 • Faks: 212.516 12 58

e-mail: iletisim@iletisim.com.tr • web: www.iletisim.com.tr

ALPER CANIGÜZ

Gizliajans

1.

Borges ile Kemalettin Tuğcu'nun aynı kişi olduğunu öğrendiğimde, hayatta bundan daha korkunç bir gerçekle karşılaşamayacağımı düşünmüştüm. Heyhat, ne kadar da yanılmışım.

Dünyanın şahsıma karşı kurulmuş bir komplo olduğuna dair inancımın en güçlü dönemleriydi. İşsizdim, güçsüzdüm, çok fazla içki tüketiyordum ve galiba yapayalnızdım. Yine de birileri vardı tabii hâlâ. Mesela Şaban. O vardı. İlk önce asker arkadaşımdaydı. Aynı bölükteydik ve aynı yatakhane kalıyorduk ama fazla bir muhabbetimiz olmamıştı; merhaba merhaba, hepsi o. Sonra bir gün, yani askerden sonra bir gün, Eminönü meydanında kuşlara yem atıyordum ki, biri omzumu dürttü. Bir de baktım, Şaban. Ayaküstü hal hatır muhabbetinden sonra kendi yolumuza gideriz diye düşünmüştüm, ama öyle olmadı. Kendimizi Piyer Loti'de, bir zamanlar harikulade bir manzara teşkil ettiği iddia edilen bataklığa bakıp çay içerken buluverdik. Eee daha daha nasıldı? Köyden ayrılmaya karar vermişti. Birkaç hafta önce İstanbul'a gelmiş, işe başlamıştı. Ne

iş yapıyordu? Serbest çalışıyordu. Yani tam olarak ne yapıyordu? Alım satım gibi. Gibi. Bu konuyu daha fazla kurcalamamalıydım herhalde. Peki ben nasıldım? İyiydim. Ben bir reklam ajansında metin yazarıydım askerden önce, biliyordu değil mi? Yok, bilmiyordu. Öyleydim işte, askerden önce bir reklam ajansında çalışıyordum ben. Ama şimdi bir televizyon programı için metinler yazmaya başlamıştım. O ünlü şovmen vardı ya, ha biliyordu, işte onun programda yaptığı esprileri ben yazıyordum. Pek memnun değildim açıkçası. Olsundu, ekmek parasıydı. Doğru düzgün para kazansaydım bari, o da olmuyordu ki. Bak eşek kadar herif, hâlâ annemle yaşıyordum. Dert ettiğim şeye baktı, Şaban, Beşiktaş'ta üç odalı bir ev tutmuştu, ev kocamandı ve kirası da uygun sayılırdı, yarısını ödemeye gücüm yeterse yanına taşınabilirdim. Hadi ya, ciddi miydi? Ama nasıl olurdu? Teşekkür ederimdi ama vallahi dünyada olmazdı. Uzatmayındı yahu, neydi yani? O da İstanbul'u doğru düzgün tanımıyor, yalnızlık çekiyordu. Arkadaşlık ederdik işte birbirimize. Dur ben bir düşünüyümdü. Sahi telefonu kaçtı? İşte asker arkadaşım Şaban'ın, bu hoş tesadüften onbeş gün sonra ev arkadaşım oluşunun hikâyesi böyleydi.

İyi bir ev arkadaşıydı Şaban. Fazla konuşmuyordu ama soğuk değildi, düzenli ve titizdi ama benim dağınıklığuma aldırılmıyordu, her sabah alaca karanlıkta kalkıp namaz kılacak kadar dindardı ama bir kez bile Müslümanlığın güzel erdemlerinden söz ettiğini duymamıştım. Hem enteresantlığı bu gibi şeylerle sınırlı değildi. Diyelim, eve bir akşam köydeki ailesinin gönderdiğini söylediği koca bir tulum peynir, bir başka akşam suşi getirebiliyordu. Ya da yemekte bir şeyler okumak istediğinde, tercihi *Mesnevî* de olabiliyordu bir seks dergisi de. Üstelik her iki materyali de aynı mesafeli ilgiyle inceliyor, her ikisinde de birtakım satırların altını çiziyor ve korkarım bunu şaka olsun diye yapmıyor-

du. Hasılı Şaban o güne kadar tanıdığım hiç kimseye benzemiyordu. Tek tek bakıldığında az çok normal gibi görünen özellikleri, bir araya gelince tuhaf bir bütün oluşturuyordu. Açıkçası onu nereye yerleştireceğimi pek bilemiyordum, ama onunla birlikte kendimi kesinlikle huzurlu hissediyordum. Bu her şeyden önemliydi.

Metin yazarlığını yaptığım programın yayından kaldırılması pek sürpriz sayılmazdı. Ama bu öngörülebilir felaketin yeni evime taşındıktan sadece bir ay sonra cereyan etmesi, beni çok kötü bir duruma düşürmüştü. Şaban'a özürlerimle birlikte durumu açıklayıp evden ayrılmam gerektiğini söyleyince, yüce gönüllü arkadaşım buna asla izin vermeyeceğini belirtip ben yeni bir iş bulana kadar evin kirasını tek başına ödeyeceğini söylemişti. Çok istiyorsam, bunu borç kabul edebilirdim. Ah ben bu Şaban'ın hakkını nasıl ödeyecektim?

Sonra bir akşam, işten kovuluşumun üzerinden aşağı yukarı bir mevsim geçmişken, telefonumuz çaldı. O esnada Şaban masada, çilek reçeli ve hazır kek yiyerek eski bir *Hayat* dergisini incelemekte, ben ise ikinci şarap şişem eşliğinde, kanlı gözlerle televizyondaki popüler talk-show programlarından birine bakarak sövüp saymaktaydım. İkimiz de faaliyetlerimize karşı tam bir konsantrasyon içinde bulduğumuzdan, telefona uzun süre tepki vermedik. Sonunda Şaban telefonu yanıtladı ve "Sana," dedi.

Sandalyemi devirerek kalktım, gidip ahizeyi elinden aldım. "Buyrunuz?"

"Musa Bey?" Hoş bir seda. Bir hanımefendiye ait.

"Ta kendisi," dedim beş parasız ve flörtöz.

"Sizi Gizliajans'tan arıyoruz," dedi karşımdaki, müjde verenlere özgü bir neşeyle.

"Pardon, nereden arıyorsunuz?"

"Gizliajans. Reklam ajansı. İsmimizi duymuşsunuzdur belki?"

“Tabii tabii,” diye geveledim. İsim bana hiçbir şey ifade etmemişti. Gerçi o kadar alkol aldıktan sonra annemin adını bile hatırlayamayabilirdim, o da ayrı mevzu.

“Biz bir metin yazarı arıyoruz ve uygunsanız sizinle bir görüşme yapmak istiyoruz.”

Heyecanlanmıştım. “Şu an... Pek uygun değilim aslında.”

Kadın bir kakhaha attı. “Şu an olması gerekmiyor. Ne zaman gelebilirsiniz?”

“Yarın. Yarın gelebilirim. Ama çok erken değil lütfen.” Sabah erkenden kalkıp kusmam gerekiyordu.

“Pekâlâ. Saat onbir nasıl?”

“Evet. Onbir olabilir.”

“Adresi veriyorum. Not edin lütfen.”

Ahizeyi elimle kapatıp Şaban’a seslendim. Kendisi derginin kapağındaki bikinili kadının dişlerini karalamakla meşguldü. Şaban’a elimle not almasını işaret edip telefonda ki hanımefendinin verdiği adresi yüksek sesle tekrar ettim. “Tamam. Ben kiminle görüştüm acaba?”

“E-hm, benim adım Mehtap ama siz Tunçay Bey ve Gür-can Bey’le görüşeceksiniz.”

“Evet tabii, affedersiniz. Kafam biraz şey de...”

“Tabii Şeytan Bey de orada olacak.”

Es... Es... Es... Kesinlikle yanlış işitmişim. “Harika.”

“İyi geceler Musa Bey. Yarın görüşmek üzere.”

“Hayrola?” diye sordu Şaban ben telefonu kapattıktan sonra.

“Bir iş teklifi sanki?” dedim masadaki sandalyelerden birine çökerek.

“Bu saatte mi?”

Duvardaki saat dokuz buçuğu gösteriyordu. “Bir reklam ajansından aradılar. Onlar çalışır böyle geç saatlere kadar.”

“Hayırlısı olsun. Ne zaman başvurmuşsun?”

“Hiçbir zaman,” dedim kendime bir bardak daha şarap dol-

dururken. “Öyle bir yere başvurduğumu hatırlamıyorum.”

“Duymuşlar demek ki,” dedi Şaban tevekkül dolu bir tavırla, bikinili kızın omzunda balık tutan adam konulu bir karalama çalışması sürdürürken. “Allah’ın işi işte.”

“Ya,” diye onayladım. “Bilemedin, meleklerinden birinin.”

* * *

Gizliajans, Asmalımescit’te tarihî bir vakıf binasında kuruluydu. Hani yok pahasına kırkdokuz yıllığına kiralananlardan. Bu türden binaları tutabilmek için insanın sağlam ilişkileri bulunması gerektiğini duymuştum. Muhtemelen böyle bir şey yapmayı çok isteyen bir önceki ajansımın sahibinden. Gizliajans başarmıştı ama bak bizimkinin yapamadığını.

Devasa boyuttaki eski kapıdan girip gülyüzlü ve tombik güvenlik görevlisine ismimi verdim. “Ooo Musa Bey, sizi bekliyorduk,” diyerek masasının altındaki bir düğmeye bastı tombik güvenlik. Girişteki asansörlerle aramda duran turnike biip diye bir ses çıkararak açıldı. “Birinci kata çıkacaksınız.”

Süpersonik asansöre binince oraya girdiğim andan itibaren garipsediğim şeyin ne olduğunu fark ettim: Soğuk. Bina çok soğuktu. Evet, dışarıda yaz mevsimi yaşanmaktaydı ve havalar ziyadesiyle sıcak gidiyordu; ama burada, iklim şartlarını insan bünyesine uydurmaya çalışmakla açıklanamayacak kadar aşırı bir soğutma söz konusuydu. Acaba böyle si çalışanların verimini mi yükseltiyordu?

Birinci katta asansörden inince kocaman, havalı sekreter masasıyla karşılaştım. İkisi de birbirinden seksi iki esmer sekreter beni gülümseyerek karşıladı. Bir önceki gece beni arayan bu ikiliden biri olsa gerek diye düşündüm. Daha seksi ve sanki daha kıdemli görüneye yanaştım. “Mehtap Hanım?”

“Buyrun?”

“Ben Musa,” diye tanıttım kendimi. “İş görüşmesi için gelmişim.”

“Bir dakika lütfen,” dedi Mehtap bir önceki gece yaptığımız konuşmayı hiç hatırlamıyormuşçasına. Muhtemelen hatırlamıyordu da zaten. Sonra da önündeki sofistike telefonun bir tuşuna bastı. “Musa Bey geldi efendim.”

Dört-beş saniye süren –ve bana çok manasız gelen– bir sessizliğin ardından hoparlörden ince bir erkek sesi geldi. “Gönderin içeri kendisini.”

“Sizi bekliyorlar,” dedi seksi, esmer ve kıdemli sekreter Mehtap, eliyle kendi solunu işaret ederek. “Şöyle ilerleyin, paravanın sağına dönün, karşınızdaki oda.”

Sözü edilen odanın önünde durup derin bir nefes aldık-tan sonra kapıyı vurdum. “Giriniz!” diye cırlak bir ses geldi içeriden.

Odaya girdiğimde karşılaştığım tabloyu tuhaf diye nitelemem herhalde abartılı olmaz. Birbirine dikey konumda yerleştirilmiş iki masa ve bu iki masada oturan iki adam bulunuyordu odada. Daha küçük ve girişe daha uzak duran masa takım elbiseli, mahzun yüzlü bir adama aitti. Kırk yaşlarında falan vardı herhalde. Alnı hafif kelleşmişti ve gözlerinde hüzünlü bir ifade vardı. Hatta ne hüzünlüsü, adamın gözlerinden düpedüz yaşlar süzülüyordu. Mevcudiyetimin farkında bile değilmişçesine, bakışlarını uzaklarda –ve aşağıda– bir yerlere dikmiş, sessiz sessiz ağlıyordu. Daha büyükçe ve doğal olarak daha sorumlu kişiye ait olduğunu tahmin ettiğim masanın üzerinde, parlak simsiyah tüylü bir kedi uzanıyor; arkasında ise ince uzun, çekik gözlü tuhaf bir tip oturuyordu. Eski püskü bir tişört ile garip bir şort giymiş, çoraplı ayaklarına da kocaman mavi sandaletler geçirmişti. Masasında, artık içinde ne zıkkım varsa, pipetli bir bardak ve ne hikmetse küçük bir de buz kovanı duruyordu. Ağlayan adamın aksine, bu sefil ile kedi-

si gözlerini bile kırpmadan bana bakıyorlardı.

“Affedersiniz.” Bakışlarım ister istemez gözü yaşlı müstakbel amirime kayıyordu. “Ben daha sonra gelebilirim dilererseniz.”

“Hayır hayır,” diyerek ayağa kalktı sandaletli sırık. “Düşündüğünüz gibi değil. Ben Tunçay. Ama Tuncay değil, dikkatinizi çekiyorum, Tunçay. Hoşgeldiniz.”

“Musa,” diyerek onun elini sıktım, tedirgin bir biçimde diğer masaya yöneldim.

“Gürcan,” diye inledi diğeri, ama ne elimi sıktı ne de yüzüme baktı.

“Buyrun, şöyle oturun lütfen,” diyerek beni kendi masasının önündeki koltuğa buyur etti Tunçay Bey.

Gösterdiği yere oturdum. Boğazımı temizledim, sağa sola baktım. Ne söylemem gerektiği konusunda hiçbir fikrim yoktu. O yüzden, aslında korkunç bir yaratık olduğunu düşünmeme rağmen, “Aman ne şeker şey,” diyerek kediyi okşamak üzere elimi uzattım. Allah’ın cezası hayvan nasıl pıhladıysa, oturduğum yerden sıçrayarak elimi geri çektim. Betim benzim atmıştı. Tunçay Bey hiçbir şey söylemedi, ama sanki yüzünde belli belirsiz bir sırıtma peydahlanmıştı.

“Metin yazarısınız,” diye söze başladı Tunçay Bey.

“Öyle sayılırım, evet.”

“Güzel. Bizim de bir reklam yazarına ihtiyacımız var. Genel olarak basın ilanları hazırlıyoruz. Bunun yanı sıra el broşürleri, föyler... Bunun gibi şeyler. Televizyon reklamı yok denecek kadar az. Aslında şimdiye kadar hiç televizyon reklamı yapmadık ama müşterimiz bütçesini artıracak olursa bunu da düşünebiliriz...”

“Müşteriniz mi?” diye girdim araya. “Bir tane mi müşteriniz var yani?”

“En az sayıda müşteriye en kaliteli hizmeti vermek: Ajanımızın felsefesi budur.”

“En az sayıda, öyle mi?”

“En az sayıda. Düşünürseniz en kaliteli hizmeti sunmanın kaçınılmaz sonucunun bu olduğunu fark edersiniz zaten. Her neyse, burası sizi fazla ilgilendirmiyor. Mümkün olan en kısa zamanda işe başlamanızı istiyoruz.”

Doğrusu şaşırmışım. Beni geçmişim, eğitimim, hobilerim falan hakkında bir sürü zırva soruya boğmayacaklar mıydı yani? Aslında gerek işverenin gerekse işçi adayının manasızlığını baştan bildiği bu aşamayı pas geçmeleri iyiye işretti sanki. Peki olup bitenlere en ufak bir ilgi göstermek-sizin, katatonik bir pozisyonda masasında zırlamakta olan bir patron neye işaretti? “Affedersiniz ama bir şeyi merak ediyorum,” dedim. “Reklamcılık deneyimim çok az... Üstelik yaptığım en iyi işler de müşteri baskısı falan yüzünden güme gittiğinden, ortada doğru düzgün bir portföyüm de yok. Bu durumda, sorabilir miyim acaba neden ben?”

“İsminizi ‘İnleyen Saatler’ programının jeneriğinde gördük,” diye hiç beklemediğim bir yanıt verdi Tunçay Bey. “Çok seviyorduk biz onu. O programdaki metinleri siz yazmıyor muydunuz?”

İster istemez güldüm. “Hay Allah! Vallahi bana sorarsanız o program tam bir fiyaskoydu. Programın sunucusu yazdıklarımı mahvetmek için elinden geleni yapıyordu. Her yayından önce metinlerdeki esprilerin neler olduğunu ve nasıl okunmaları gerektiğini anlatmak için kırk saat uğraşı-yordum kendisiyle.”

“Ama biz yine de çok seviyorduk,” dedi Tunçay Bey buz gibi.

Ne diyebilirdim ki? “Ne diyebilirim ki,” dedim. “Teşekkür ederim.”

“Ücret konusunda ne düşünüyorsunuz?”

Doğrusu hiçbir şey düşündüğüm yoktu. Hızla ev kirasının ve kabaca mutfak masrafının yarısını hesaplamaya ça-

lıştım ve üzerine de üç-beş kuruş harçlık koydum. Kendinden emin görünmeye çalışarak, “En az iki bin lira,” dedim.

“En çok?” Az daha aptal gibi bu soruyu da yanıtlıyordum. Neyse ki Tunçay Bey’in alaycı gülümsemesini fark edip tam zamanında sustum. Hakikaten bir iş görüşmesinde “en az” şu kadar para istiyorum demek kadar budalaca bir şey yoktu. “Pekâlâ Musa Bey,” dedi Tunçay Bey. “Bu para uygun. Dediğim gibi en kısa zamanda, mümkünse yarın sabah işe başlamanızı isteriz. Saat dokuzda işbaşı yapıyoruz. Beşte paydos. Çok özel bir durum olmadıkça bu saatten sonra ya da haftasonları çalışmanız gerekmiyor.”

Tunçay Bey kimseye danışma gereği duymadan beni işe alıvermişti. Görünüşe bakılırsa Gürcan Bey’in orada bulunmasının tek nedeni, aynı odayı paylaşıyor olmalarıydı. Sekreterin telefonda sözünü ettiği ve hesapta görüşmede bulunacak üçüncü kişinin durumu neydi, onu hiç bilemiyordum. Anlaşılan sekreterin ciddiyetinin aksine kimsenin fazla takladığı yoktu bu işe adam alma meselelerini. “Çok teşekkür ederim,” dedim. “Yarın dokuzda buradayım.”

“Hayırlı olsun Musa Bey,” dedi Tunçay Bey. Ayağa kalkmak üzere koltuğunu geriye doğru iterken âdettendir diye de, “Sizin sormak istediğiniz bir şey var mı?” diye sordu.

“Evet,” diye hayal kırıklığına uğrattım sandaletlerin efendisini. Usulca kıcımı koltuğuna yerleştirdi yeniden. “Burası neden bu kadar soğuk?”

“Çünkü soğuk sağlıklıdır,” dedi Tunçay Bey büyük bir ciddiyetle. “Hayattaki bütün kötülükler sıcaktan kaynaklanır. Neden daha uzun yaşayan canlıların daha düşük vücut ısısına sahip olduğunu düşünmediniz mi hiç? Ya da yüzyıllar sonra insanoğlu ölümsüzlüğün sırrını bulunca tekrar hayata döndürülmek isteyen kimselerin, neden vücutlarını yaktırmayı değil de dondurmayı tercih ettiğini?”